

LUNA AUGUST, ZIUA ÎNTÂI

STIHIRAR PROSOMIC

SFINȚII ȘAPTE MUCENICI MACABEI A MAICII LOR SOLOMONI ȘI A DASCĂLULUI LOR ELEAZAR

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

IMNITOR

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își împlinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (aceiași număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originală. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean
Tehnoredactarea: Mihai Telescu

LUNA AUGUST, ZIUA ÎNTÂI

SFINȚII MUCENICI MACABEI

VECERNIA

La Doamne, strigat-am..., punem 6 stihiri, 3 ale Crucii și 3 ale Mucenicilor:
Glasul 1, asemenea cu: Prealăudații mucenici... (Πανεύφημοι Μάρτυρες)

Al Legii turn, stând preaînălțat, 'întărit pe șapte stâlpi,
de cei tirani nu se clatină, 'căci tinerii viteji' de neam bun și-un sânge,
bărbătește, trupul lor, 'răbdând, la tăietori singuri datu-l-au,
surpând tiranului' nebunia și păzind cu sârg
legiuirea lui Moise, preavrednicii.

Cu mintea-nălțându-se mai sus' de cele materialnice,
cinstita maică și fiii ei' cei binecinstitori
au răbdat tăierea' mădulelor trupului,
fiind însuflețiți cu nădejtile' pe care-acum le văd,
în odihnă desfătându-se' toți în sânul lui Avraam, strămoșul lor.

Sfințitul bătrân Eleazar, 'Solomoni și tinerii' cei credincioși întărindu-se
cu arme sufletești, 'au pornit la luptă, 'biruindu-și patima,
surpând și-mpotrivirea vrăjmașilor' prin bună râvna lor
pentru paza părinteștii Legi' și credința dreaptă a prorocilor.

La Vecernie. Stihirile Prosomice.
Glasul 1. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Glas 1. Πα Δι

1. **A** l Le gii turn stând prea î năl țat în tă rit pe șap te stâlpi
de cei ti rani nu se cla ti nă căci ti ne rii vi teji de neam
bun și-un sâ ân ge băr bă teș te tru pul lor răb dând la tă ie tori sin
guri da tu l-au sur pând ti ra nu lui ne bu ni i a și pă
zind cu sâng le giu i i i rea lui Moi se prea vre ed ni i
cii

2. **C** u min tea 'năl țân du se mai sus de ce le ne ma te ri
al ni ce cin sti ta mai că și ti ne rii cei bi ne cre din cioși
au răb dat tă ie e rea mă du la re lor tru pu lui fi ind în su
fle țiți cu nă dej di le pe ca re-a cum le vād în o di ih
nă des fă tân du se toți în sâ â â nul lui A vra am
stră mo o şu ul lor

3. **S** fin ți tul bă trăn E le a zar So lo mo ni și ti ne rii cei
 cre din cioși în tă rin du se cu ar me su fle tești au por nit
 la lu up tă bi ru in du-și pa ti ma sur pând și-m po tri vi rea vrăj
 ma și lor prin bu nă răn na lor pen tru pa a za pă rin
 teș tii legi și cre di i in ța dreap tă a pro ro o ci i lor

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas $\frac{9}{8}$ Πα 9 Δι

1. **A** l Le e gii turn stâ ând prea î nă âl ța at î
 î în tă ri it pe e șa a ap te stâ âlpi de
 cei ti ra a ani nu u se cla a ti i i nă ă că ă
 ă aci ti i ne ri ii vi i te eji de neam bu u un
 și-un sâ ân ge bă ă ăr bă te eș te e tru
 u u pul lo or răb dâ ând la tă ă ie to o o ori si in
 gu uri da a a tu u l-a a au su u u ur pâ ând ti

ra a nu u lu ui ne bu ni i i i a a a a

și i pă zind cu sâ ârg le giu u i i i rea lu ui

Mo oi se e prea a a vre ed ni i i cii

2. Cu mi in tea'năl ță ân du se ma ai sus de ce e

le e ne e e ma te e ri i a a al ni

ce e cin sti ta ma a ai că ă și ti i ne e e

ri ii ce e e ei bi i ne cre e di in cio oși au

răb da a at tă ie e rea mă ă ă du la a re

lo or tru u u pu lu ui fi i ind în su u fle ți

i i iți cu u nă ă de e ej di i le e e pe e

e e ca a re-a cu um le e vă ăd în o di i i ih

nă ă ă ă de es fă tân du se e toți î în sâ â â

nul lui A vra a am stră mo o șu u ul lor

3. S fin ți i tul bă trâ ân E le a a za ar So o o

lo mo o ni și i ti i i ne ri ii cei cre
din cio o oși î în tă ri in du u u se e cu u u u
a ar me su u fle e te ești au por ni i it la
lu up tă bi i i ru i in du u-și pa a a
ti ma a sur pâ ând și-m po o tri vi i i i rea a
vră ăj ma a a și i lo o or pri i i in bu u nă
râ âv na a lo or pen tru pa a a a za a a a
pă ă rin teș tii le egi și cre e di i in ța dreap tă
a a pro o o ro o ci i i lor